

Barndommens historie og barns rettighetsutvikling

Høgskolelektor
Bengt Morten Wenstøb

Et historisk tilbakeblikk

- Barndommens historie er både en historie om hvordan barn levde og bodde, deres arbeid og fritid, lek og alvor. Og det er en historie om de voksnes holdninger og handlinger overfor barn.

Bengt Morten Wenstøb

Den historiske inspirasjonen

- Den franske revolusjonserklæringen (1789) og i den amerikanske uavhengighetserklæringen (1776) finner vi nedfelt en rekke rettigheter som skulle beskytte borgerne. Dette skjedde også i mange europeiske lands grunnlover, bl.a. i den norske (1814).
- Selv om menneskerettighetene i første rekke vokste fram innenfor vestlig tenkning og lovgiving, finner man i mange religioner og kulturer elementer av liknende tenkning. Det gjelder både i forhold til menneskets verdi, og til måter å løse konflikter på.
- Først da FN ble opprettet i 1945 fikk arbeidet for menneskerettighetene et internasjonalt gjennombrudd. I FNs "grunnlov", FN-pakten, slås det fast at kampen for menneskerettighetene skal være en av organisasjonens hovedoppgaver. FNs arbeid med menneskerettigheter skal danne grunnlaget for en fredelig, fri og rettferdig verden.

Hva er et barn ?

- Som ringer i en trestamme.
- Både barn og voksen.
- Ikke halvt voksen og halvt barn. Men et selvstendig individ.
- To- sosialisering
- Mindreårige asylsøkere.

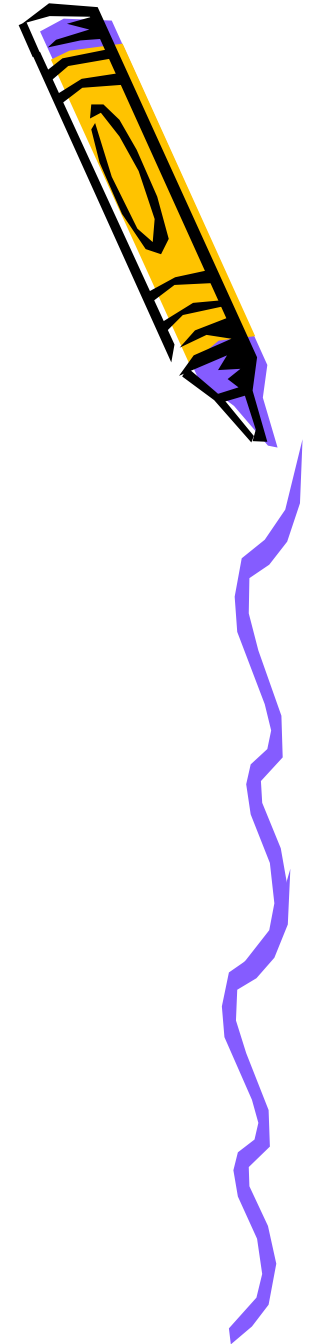
Barndommens historie

- 1. Endring i de voksnes materielle situasjon.
- 2. Endring i de voksnes holdninger til barn.
- 3. Endring i barns livssituasjon.

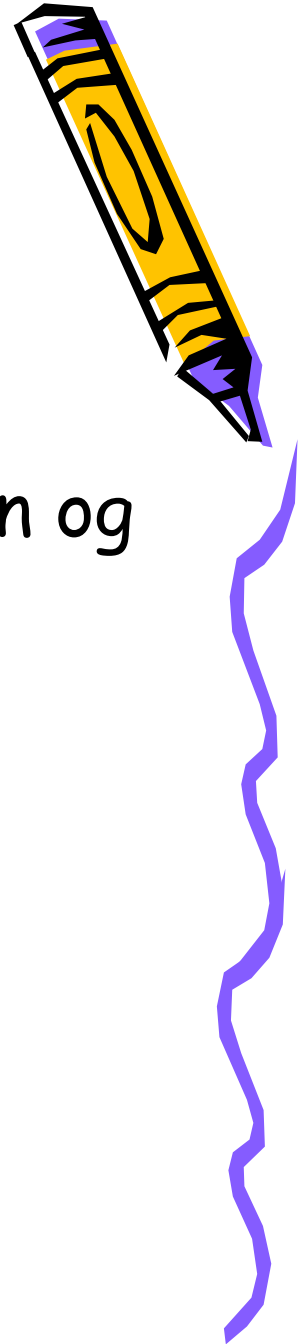
Formelle og reelle rettigheter

- Lov om om fabrikktilsyn 1892
- Vergerådsloven 1896
- Barnevernloven 1953
- Barnekonvensjonen 1989
- Barnevernloven 1992
- Barneombud
- Medbestemmelse eller stemmerett for barn?

Barnets beste

- **Artikkel 3**
- 1. Ved alle handlinger som vedrører barn og som foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal det først og fremst tas hensyn til hva som gavner barnet best.

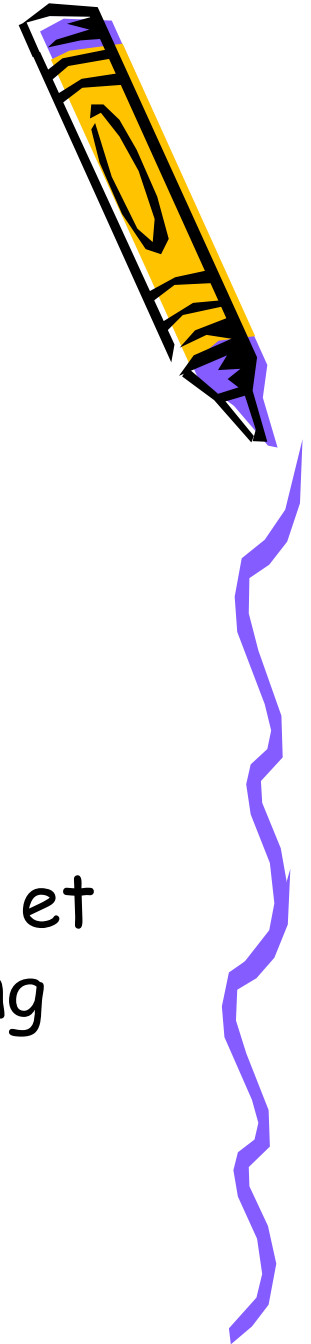
Barnets rett til å uttrykke seg

- Artikkel 12
- 1. Partene skal garantere et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og gi barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Barns helse

- **Artikkel 24**
- 1. Partene erkjenner barnets rett til å nyte godt av den høyest oppnåelige helsestandard og av tilbudene om behandling av sykdom og rehabilitering. Partene skal bestrebe seg på å sikre at et barn ikke blir berøvet sin rett til adgang til slike helseomsorgstjenester.

Rettighetsbarnet

- Det moderne mennesket må skape seg selv. Det tradisjonelle mennesket kunne lene seg mot tradisjonene.
- Det sosialt konstruerte barnet. Barn ikke en gitt størrelse eller allmenn kategori.
- Barn er konkrete folk. Barndom er en abstrakt forestilling.
- Barns rettigheter: Trygge, beskytte og deltakelse.

